En fråga om TI-anvisningar

Av taxeringsintendenten Jan Sundin

Enligt de nya reglerna om beskattning av dödsbo skall under vissa förutsättningar tillämpas särskilda bestämmelser på större dödsbon. Sådant dödsbo skall inte taxeras, utan i stället skall på dödsboet tillämpas bestämmelserna om handelsbolag, innebärande att dödsboets inkomst och förmögenhet skall hänföras till dödsbodelägarna. Dessa regler, som torde vara kända av de flesta, tillämpas för första gången vid 1969 års taxering.

Det har uppmärksammats, att de nya reglerna i vissa fall kommer att vålla besvärligheter i fråga om tillämpningen av skogskontoförordningen. Sålunda får enligt denna förordning delägare i handelsbolag inte göra insättning på skogskonto för inkomst, som han åtnjutit av bolagets verksamhet. Däremot får ett dödsbo göra sådan insättning. Frågan blir då, om ett dödsbo, som skall behandlas som handelsbolag i beskattningshänseende, får göra insättning på skogskonto. Vidare stadgas i skogskontoförordningen, att skogskontomedel skall återföras till beskattning det år, då dödsboet skiftas. Men man har inte infört någon regel om att återföring skall ske för det fall att ett dödsbo skattemässigt förvandlas till ett handelsbolag. Ovisshet råder rörande dessa båda frågor. Det har uppgivits, att lagstiftning möjligen kommer redan under våren 1969.

Under de senaste månaderna har förste taxeringsintendenterna i länen lämnat skriftliga anvisningar för taxeringsnämnderna. I regel har i dessa anvisningar lämnats en kortfattad redogörelse för bl.a. de nya reglerna om dödsbobeskattning. I några fall har något berörts problemen om dödsbo och skogskonto. I ett fall har emellertid en förste TI direkt uttalat, hur problemen skall lösas. Enligt mitt förmenande — säger denne — kan dödsboet icke sätta in medel på skogskonto. Det torde också — fortsätter han — vara logiskt att när beskattning skall ske såsom för handelsbolag återföra dödsboets på skogskonto innestående medel.

Ingen torde kunna påstå annat än att dessa anvisningar kan diskuteras. Man frågar sig, om det är tillåtet för en förste TI att när det gäller svårtolkade bestämmelser uttala en deciderad mening. Något lagligt hinder häremot torde inte föreligga. Man frågar sig vidare, om en TN är skyldig att följa dessa anvisningar. Den frågan vill man gärna besvara nekande. Men den taxeringsfunktionär, som läst landskamreraren Lillieskölds artikel i häfte 1—2 av Skattenytt, har fått lära sig, att TN ”givetvis” är skyldig att följa TI:s anvisningar likaväl som PN:s eller RN:s anvisningar.

Förvisso skulle man önska, att lagreglerna kunde utformas tillräckligt tydligt så att något som helst behov av anvisningar inte skulle föreligga. Om detta inte är möjligt, bör det ankomma på riksskattenämnden att utfärda anvisningar. Ingen kan påstå, att det är tilltalande, att en av parterna i skatteprocessen skall ha möjlighet att när det gäller svårbedömliga

Open access från www.skattenytt.se, 2026-05-21 21:48:10

frågor uttala en uppfattning, som måhända är felaktig men som skall ligga till grund för taxeringsnämndernas beslut.

Anm.: Om man är skyldig eller inte skyldig att följa anvisningar är en gammal tvistefråga. Det ligger i sakens natur att man normalt saknar anledning att ifrågasätta anvisningar, som utfärdats av myndigheter. Men det kan inte undvikas att det uppkommer sådana situationer, då man kan ifrågasätta en anvisnings riktighet. Jfr SN 1966 s. 403 och 1967 s. 1.
Red.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-05-21 21:48:10